

จริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิชาการมีความสำคัญยิ่ง

The ethics and ethics of academics are of paramount importance

ธนสุวิทย์ ทับทิมรักรักษ์¹ อภินันท์ จันทะณี²

Thanasuwit Tabhiranrak, Apinan Chantanee

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ในเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิชาการ ที่มีส่วนสำคัญอาจารย์ประจำหลักสูตรหรือประจำสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้และการตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพที่กำหนดให้อาจารย์จะต้องปฏิบัติตามเนื้อหาสาระในความเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ต้องมีความสำนึกเสมอว่าตนเองได้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามเป็นการสร้างเกียรติภูมิขึ้นและยังส่งผลให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องได้ร่วมใจสรรเสริญคุณงามความดีว่าเป็นผู้มีหลักวิชาการที่ดีมีคุณภาพและได้มาตรฐาน พร้อมทั้งมีผลลัพธ์การเรียนกับนิสิตหรือนักศึกษาหรือผู้เรียนได้ความรู้ที่ถูกต้องและลุ่มลึกในเชิงวิชาการ ดังนั้นอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบหลักสูตรจะต้องตระหนักถึงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการต่อสาธารณชนที่เป็นจริยธรรมวิชาการและจรรยาบรรณวิชาชีพ

คำสำคัญ: จริยธรรม; วิชาการ; วิชาชีพ

Abstract

This article aims to disseminate knowledge on academic ethics and ethics, which plays an important role, full-time instructors in various courses or disciplines in order to create awareness and awareness of the importance of ethics and professional codes of conduct that require instructors to adhere to the subject matter as a teacher responsible for the required courses Always be aware that they have performed good deeds in order to build up their dignity and also result in all involved parties to join together to praise the virtues of being a person with good academic principles, quality and standards. along with the results of studying with

---

Received: 2022-02-14 Revised: 2022-03-25 Accepted: 2022-04-04

¹ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Vice President for University Council Affairs Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: aphinant.jais@gmail.com

² วิทยาเขตหนองคาย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Nong Khai Campus Mahachulalongkornrajavidyalaya University

students or students or learners with accurate and in-depth academic knowledge Therefore, all professors involved in or responsible for the course must be aware of public dissemination of their academic works as academic ethics and professional ethics.

Keywords: ethics; academics; professions

1. ความนำ

ด้วยกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 มาตรา 76 ได้มีบัญญัติให้ “รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมที่ได้กำหนดไว้” และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562 ได้กำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อเป็นแม่บทในการจัดทำประมวลจริยธรรมให้กำบังคกรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่าง ๆ สำหรับสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งได้กำหนดให้มีจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ เพื่อเป็นการปฏิบัติตามกรอบแห่งคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวกับวิชาการ ในการพัฒนาผลงานวิชาการ ซึ่งถือได้ว่าได้ดำเนินการตาม “หลักของจริยธรรม” ที่ดียิ่ง ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้หรือวิชาความรู้สาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขา เช่น บทความทางวิชาการ สัมมนาวิชาการ การประชุมวิชาการ โดยมีเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาที่อยู่ในหลักสูตรต่าง ๆ มีหลากหลายสาขาของปริญญาเดียวกันที่ผู้เรียนในสาขาวิชาเหล่านั้นจะต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเช่นเดียวกัน

1.1 ความหมายของจริยธรรม (Ethics)

สำหรับพจนานุกรมพุทธศาสตร์ (ฉบับประมวลธรรม) พิมพ์ครั้งที่ 34 มกราคม 2559 หน้า 262

จริต หรือ จริยา 6 (ความประพฤติปกติ, ความประพฤติซึ่งหนักไปทางใดทางหนึ่ง อันเป็นปกติประจำอยู่ในสันดาน พื้นเพของจิต อุปนิสัย พื้นนิสัย แบบหรือประเภทใหญ่ ๆ แห่งพฤติกรรมของตัวความประพฤติเรียกว่า จริยา บุคคลผู้มีความประพฤติอย่างนั้น ๆ เรียกว่า จริต

โดยจริยธรรม = จริย + ธรรมะ คือ ความประพฤติที่เป็นธรรมชาติ เกิดจากคุณธรรมในตัวเอง ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม สรุปว่าเป็น ข้อควรประพฤติปฏิบัติจริยธรรม (Ethics) ความเป็นผู้มีจิตใจสะอาด บริสุทธิ์ เสียสละหรือประพฤติดีงาม

จริยธรรมตามความหมายของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) คือ การดำเนินชีวิตที่ดีหรือชีวิตที่มีการศึกษา เพราะกระบวนการในการดำเนินชีวิตกับกระบวนการศึกษา เป็นเรื่องเดียวกัน เพราะชีวิตต้องเรียนรู้ มีการพิจารณาแก้ปัญหาตลอดเวลา ซึ่งจริยธรรม เป็นธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติศีลธรรม กฎศีลธรรม สั่งสอนนักเรียนนักศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม ฉะนั้น บทบาทผู้บริหารการศึกษาในยุคใหม่จะต้องรู้จัก ศีลที่ควรรักษาประจำเรียกว่า มนุษยธรรม เพราะเป็นคุณธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์ 5 ประการ

จริยธรรม หมายถึง คุณธรรมที่แสดงออกทางร่างกายในลักษณะที่ดั่งงามอันเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ของ

สังคม จริยธรรม จะมีได้ต้องปลูกฝังหัดโดยเริ่มจากการปลูกฝังคุณธรรม (พระมหาดิศร ธีรสีโล, 2540)

จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นรูปแบบของการปฏิบัติตน การดำเนินตนที่มีความเหมาะสมแก่ภาวะ ฐานะ กาลเวลา และเหตุการณ์ในปัจจุบัน (พระธรรมญาณมุนี, 2531 : 103)

จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่ถือว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ความประพฤติเหล่านี้ประกอบด้วย

ศีลธรรม คุณธรรม เนติกรรมและธรรมนิยมประเพณี (สาโรช บัวศรี)

จริยธรรม หมายถึง หลักของกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมและค่านิยมที่ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลใด

บุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อพิจารณาว่าสิ่งใดที่ถูกและสิ่งใดที่ผิด จริยธรรมจะสร้างมาตรฐานขึ้นมาว่าสิ่งไหนที่ดีหรือสิ่งไหนที่ไม่ดี เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ (ชัยเศรษฐ์ พรหมศรี, ๒๕๔๙)

ดวงเดือน พันธมนาวิน (๒๕๒๒ : ๓๒-๓๓) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง ลักษณะทาง

สังคมหลายลักษณะของมนุษย์ รวมทั้งพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่างๆ ซึ่งสังคมต้องการให้มีในสมาชิก เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุนและผู้กระทำ ส่วนมากเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม

ระวี ภาวิไล (๒๕๒๒ : ๘) กล่าวว่า **จริยธรรม** หมายถึง แนวทางความประพฤติและปฏิบัติเพื่อบรรลु

ถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าที่พึงประสงค์

วิทย์ วิศทเวทย์ (๒๕๒๔ : ๑๙) กล่าวว่า **จริยธรรม** คือ พันธะหรือหน้าที่ที่เราปฏิบัติต่อสิ่งหนึ่งสิ่ง

ใดในทางพระพุทธศาสนา จริยธรรม คือการนำ เอาความรู้ในความจริงหรือกฎธรรมชาตินำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตที่ดั่งงาม ซึ่งจักก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

กมล ทองธรรมชาติ (๒๕๒๙ : ๘๐) กล่าวว่า **จริยธรรม** คือ การกระทำ ทั้งกาย วาจาและใจ ที่ดั่งงาม

เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

สำหรับนักการศึกษาต่างประเทศได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายในทัศนะของตน ได้แก่

เพียเจต์ (Piaget 1960 : 160-161) มีทรรศนะว่า **จริยธรรม** เป็นลักษณะประสบการณ์ของมนุษย์

และหน้าที่ที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือ เกี่ยวกับการจัดเตรียมทางสังคมในเรื่องความสนใจ และอนามัยของแต่ละบุคคลความสัมพันธ์ร่วมกันในรูปของสิ่งที่ควรกระทำ และสิทธิ์

กูด (Good 1973 : 89) กล่าวถึง “จริยธรรม” หมายถึง การปรับพฤติกรรมให้เข้ากับกฎเกณฑ์หรือ

มาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้องหรือดีงาม

โคลเบิร์ก (Kohlberg 1972 : 212) กล่าวถึงจริยธรรมว่า จริยธรรมเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็น

กฎเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในสังคมซึ่งบุคคลพัฒนาขึ้นจนกระทั่งมีพฤติกรรมเป็นของตนเอง โดยสังคมจะเป็นตัวตัดสินผลของการกระทำ นั้นว่าเป็นการกระทำ ที่ถูกหรือผิด

จอห์น ดับเบิลยู.เครสเวลล์ (John W. Creswell, 2009 : 91-92) ได้กล่าวถึง ประเด็นทาง

จริยธรรม ที่เกี่ยวกับการปลอมแปลงหรือประดิษฐ์ข้อค้นพบเพื่อตอบสนองความต้องการของนักวิจัยหรือผู้เกี่ยวข้อง การกระทำที่หลอกลวงจะไม่ได้รับการยอมรับในกลุ่มนักวิจัยระดับมืออาชีพและถือเป็นการประพฤตินิยมทางวิทยาศาสตร์ ควรมีจุดยืนเชิงรุกโดยผู้วิจัยที่จะต้องไม่เข้าร่วมปฏิบัติการฯ

จากความหมายของจริยธรรม **โดยสรุป จริยธรรม** คือแนวทางหรือกฎเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติ

ที่ถูกต้องดีงาม เป็นลักษณะที่สังคมต้องการ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองผู้อื่น และสังคม ทั้งนี้จะเห็นว่าความหมายทั้งคุณธรรมและจริยธรรมจะมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพูดถึงคุณธรรมก็ย่อมหมายถึงจริยธรรมด้วยเช่นกัน อาจกล่าวได้ว่าบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติตนได้ตามความหมายอย่างหนึ่งอย่างใดนี้ จะเป็นบุคคลที่มีทั้งคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในตนเอง เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในสังคม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข ฉะนั้น จริยธรรม เป็นหลักปฏิบัติอันเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มบุคคลหรือสังคมให้ยึดถือปฏิบัติ สอดคล้องกับหลักสากล และไม่ขัดต่อวัฒนธรรมหรือประเพณีของท้องถิ่น

1.2 ความหมายของวิชาการ (Academic)

ความหมายจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน “วิชาการ” น. วิชาความรู้สาขาใดสาขาหนึ่ง

หรือหลายสาขา เช่น บทความวิชาการ สัมมนาวิชาการ การประชุมวิชาการ. น. รายวิชาที่อยู่ในหลักสูตรร่วมกันของหลายคณะหรือหลายสาขาของปริญญาเดียวกัน ที่ผู้เรียนในคณะหรือสาขาเหล่านั้นจะต้องเรียน (core course).

ความหมายของงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็น “ศาสตร์และศิลป์” ในการจัดการศึกษาที่ยึดหลักการกระบวนการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ ในบทนี้จะกล่าวถึงลักษณะงานวิชาการ ได้แก่ความหมาย ความสำคัญ และขอบข่ายของงานวิชาการ โดยนำไปประยุกต์ใช้กับหลักการและกระบวนการบริหาร

งานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญของสถานศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ เช่น งานธุรการ งานบุคลากร

งานอาคารสถานที่ งานสัมพันธ์ชุมชน เป็นงานสนับสนุนงานวิชาการทั้งสิ้น หน่วยงานทางการศึกษา หรือสถานศึกษาจำเป็นต้องปฏิบัติงานวิชาการให้มีความชัดเจนและมีความแข็งแกร่ง เป็นดัชนีบ่งชี้ถึงภารกิจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อปัจจัยคุณภาพของผลผลิต ซึ่งมีผู้นิยามความหมายของงานวิชาการไว้หลายๆ ทศนะดังนี้

เอกชัย กี่สุขพันธ์, (2527 : 7) งานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดเพื่อส่งเสริมพัฒนา

การเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งงานครู/อาจารย์ หรือนักเรียน/นักศึกษา

ภิญโญ สาร.(2523 : 436) ได้ให้ทัศนะสอดคล้องกันว่า งานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดใน

โรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอน นักเรียน ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามงานวิชาการยังมีความหมายรวมกิจกรรมที่นำไปสู่การพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติ

สุมิตร คุณานุกร.(2523 : 157) ก็มีทัศนะสอดคล้องกันว่างานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งได้มีลักษณะ

ความหมายแคบ ๆ อย่างที่เข้าใจทั่วไปถึงการเรียนการสอนในห้องเรียนเท่านั้นไม่ แต่ยังหมายถึงกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดความรู้ ความสามารถ และทัศนคติตามความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดไว้

อกินันท์ จันตะนี. (2018: 39) ได้ให้ความหมาย “วิชาการ” ไว้ว่า เป็นการอธิบายเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการในสาขาต่าง ๆ เช่น สาขาวิชา...และศัพท์วิชาการซึ่งเป็นคำที่ผู้ศึกษาวิชาการนั้น ๆ เช่น รายวิชา...ที่มีอยู่ในหลักสูตรต่าง ๆ รวมทั้งปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก เป็นต้น ("Academic" describes academic knowledge in various fields, such as a field of study, and academic vocabulary, which is a term that people study in such academic subjects, Included in the course, as Bachelor degree, Master degree and Doctorate degree, etc.)

ดังนั้น “วิชาการ” เป็นงานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญา

จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้รับบริการซึ่งได้แก่นักเรียนหรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยเฉพาะผลงานวิชาการ จึงเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งผลงานทางวิชาการของครู-อาจารย์ด้วย โดยมีกระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพ และการจัดให้มีบรรยากาศในเรียนรู้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ เป็นต้น

2. ความสำคัญทางวิชาการ

โดยผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานของ ก.พ.อ. ได้แบ่งประเภทของผลงานทางวิชาการ ออกเป็น 4 กลุ่ม (ประกาศ ก.พ.อ.2560: 41 และ พ.ศ.2563: 52) ได้ให้ความหมาย “ผลงานวิชาการ 4 กลุ่ม” คือ **กลุ่ม1 ผลงานวิจัย** **กลุ่ม2 ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น**มี 10 ลักษณะ **กลุ่ม3 ผลงานวิชาการรับใช้สังคม** และ**กลุ่ม4 ผลงานวิชาการ** (ตำรา หนังสือ และ บทความทางวิชาการ)

สำหรับผลงานทางวิชาการตามประกาศ ก.พ.อ. ได้ให้ความหมาย (นิยาม) ไว้ดังนี้

กลุ่ม 1 ผลงานวิจัย

-**นิยาม** ผลงานวิจัย หมายถึง ผลงานวิชาการที่เป็นงานศึกษาหรืองานค้นคว้าอย่างมีระบบ ด้วยวิธี

วิทยาการวิจัยที่เป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น ๆ และมีที่มาและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อให้ได้มาซึ่ง ข้อมูลคา ตอบหรือข้อสรุปรวม ที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ (งานวิจัยพื้นฐาน)หรือการนา วิชาการนั้นมาใช้ประโยชน์ (งานวิจัยประยุกต์-Applied research) หรืองานวิจัยสร้างสรรค์ (Creative research) หรือการพัฒนาอุปกรณ์ หรือกระบวนการใหม่ที่เกิดประโยชน์

-**รูปแบบ** จัดได้เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1) รายงานการวิจัยที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์และชัดเจนตลอดทั้ง กระบวนการวิจัย (Research process) อาทิ การกำหนดประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ การทาวรรณกรรมปริทัศน์ โจทย์หรือสมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การพิสูจน์โจทย์หรือสมมติฐานการวิเคราะห์ข้อมูล การประมวลสรุปผลและให้ข้อเสนอแนะ การอ้างอิง และอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าได้นาคความรู้จากงานวิจัย มาตอบโจทย์และแก้ปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2) บทความวิจัยที่ประมวลสรุปกระบวนการวิจัยในผลงานวิจัยนั้น ให้มีความกระชับ และสั้น

สำหรับการนำเสนอในการประชุมทางวิชาการ หรือในวารสารทางวิชาการ

3) ในรูปของหนังสือ (monograph) ซึ่งนางานวิจัยมาใช้ประกอบการเขียน

กลุ่ม 2 ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น (มี 10 ประเภท)

-**นิยาม** เป็นผลงานวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อ (1) อุตสาหกรรม (2) การเรียนการสอนและการ (3) พัฒนานโยบายสาธารณะ (4) กรณีศึกษา (5) งานแปล (6) พจนานุกรม สารานุกรม นามานุกรมและงานวิชาการในลักษณะเดียวกัน (7) ผลงานสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (8) ผลงานสร้างสรรค์ด้านสุนทรียะและศิลปะ (9) สิทธิบัตร และ (10) ซอฟต์แวร์ สำหรับ “รูปแบบ” จำแนกไปตามแต่ละประเภทฯ

กลุ่ม 2 ผลงานทางวิชาการรับใช้สังคม

-**นิยาม** เป็นผลงานวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ส่งผลให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยประจักษ์ต่อสาธารณะ ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมนี้ต้องเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ทางด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านเกี่ยวกับ ชุมชน วิถีชีวิต

ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมอาชีพ เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง คุณภาพชีวิต หรือสุขภาพ หรือเป็นผลงานที่นำไปสู่การจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบอื่นที่สามารถแสดงได้เป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจนหรือสร้างการเปลี่ยนแปลงจากการตระหนักและการรับรู้ปัญหาและแนวทางแก้ไขของชุมชน

ซึ่งมี“รูปแบบ”จัดทำเป็นเอกสาร โดยมีคำอธิบาย/ชี้แจงโดยชัดเจนประกอบผลงานนั้นเพื่อชี้ให้เห็นว่าเป็นผลงานที่ทำให้เกิดการพัฒนาเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นและเกิด

ความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือเสริมสร้างความรู้หรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาขาวิชาหนึ่งหรือหลายสาขาวิชา และสามารถนำไปอ้างอิงได้ โดยต้องปรากฏเป็นที่ประจักษ์ในประเด็น ต่อไปนี้ การวิเคราะห์สภาพการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

- การมีส่วนร่วมและการยอมรับของสังคมเป้าหมาย
- การออกแบบหรือพัฒนาหรือแนวคิดหรือกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น
- ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ใช้ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น
- การคาดการณ์สิ่งที่จะตามมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นแล้ว
- การประเมินผลลัพธ์โดยการติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
- การสรุปแนวทางการธำรงรักษาหรือการนำไปขยายผลหรือการปรับปรุง พัฒนา

ทั้งนี้ นอกจากเอกสารแสดงผลงานดังกล่าวข้างต้นแล้ว อาจแสดงหลักฐานเพิ่มเติมอื่นๆ

เกี่ยวกับผลงาน เช่น รูปภาพ หรือการบันทึกเป็นภาพยนตร์ หรือแถบเสียง หรือวีดิทัศน์

จดหมายยืนยันถึงผลประกอบการกำไรหรือความเอื้ออานวยจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม ที่ได้รับผลประโยชน์ประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

กลุ่ม 4 ผลงานวิชาการ

4.1 ตำรา -นิยาม เป็นงานวิชาการที่ใช้สาหรับการเรียนการสอนทั้งวิชาหรือเป็นส่วนหนึ่งของวิชา ซึ่งเกิดจากการนำข้อค้นพบจากทฤษฎี จากงานวิจัยของผู้ขอ หรือความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าศึกษามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวบรวมและเรียบเรียง โดยมีมีโนทัศน์ที่ผู้เขียนกำหนดให้เป็นแกนกลาง ซึ่งสัมพันธ์กับมีโนทัศน์ย่อยอื่นอย่างเป็นระบบ มีเอกภาพสัมพันธ์ภาพและสารัตถภาพตามหลักการเขียนที่ดี ใช้ภาษาที่เป็นมาตรฐานทางวิชาการ และให้ความรู้ใหม่ อันเป็นความรู้สำคัญที่มีผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อวงการวิชาการนั้น ๆ เนื้อหาสาระของตำราต้องมีความทันสมัยเมื่อพิจารณาถึงวันที่ผู้ขอเขียนเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ ทั้งนี้ ผู้ขอตำแหน่งจะต้องระบุวิชาที่เกี่ยวข้องในหลักสูตรที่ใช้ตำราเล่มที่เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการด้วย ผลงานทางวิชาการที่เป็น “ตำรา” นี้ อาจได้รับการพัฒนาขึ้นจากเอกสารการสอนจนถึงระดับที่มีความสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งผู้อ่านอาจเป็นบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้เรียนในวิชานั้น แต่สามารถอ่านและทำความเข้าใจในสาระของตำรานั้นด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องเข้าศึกษาในวิชานั้นหากผลงานทางวิชาการที่เคยเสนอเป็นเอกสารประกอบการสอนหรือเอกสารคำสอนไปแล้ว จะนำมาเสนอเป็นตำราไม่ได้ เว้นแต่จะมีการพัฒนาจนเห็นได้ชัดว่าเป็นตำรา

ซึ่งมี “รูปแบบ” เป็นรูปเล่มที่ประกอบด้วยคำนำ สารบัญ เนื้อเรื่อง การอธิบายหรือการวิเคราะห์ การสรุปการอ้างอิง บรรณานุกรม และดัชนีค้นคว้า ทั้งนี้ควรมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยและ

ครบถ้วนสมบูรณ์ การอธิบายสาระสำคัญมีความชัดเจน โดยอาจใช้ข้อมูล แผนภาพ ตัวอย่างหรือกรณีศึกษาประกอบจนผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจในสาระสำคัญนั้นได้โดยเบ็ดเสร็จ

สำหรับ “เผยแพร่” ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง โดยต้องแสดงหลักฐานว่าได้ผ่านการประเมิน

โดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (peer reviewer) ที่มาจากหลากหลายสถาบัน ดังนี้

- 1) การเผยแพร่ด้วยวิธีการตีพิมพ์ หรือ
- 2) การเผยแพร่โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เช่น การเผยแพร่ในรูปแบบของซีดีรอม,

E-learning, online learning

3) การเผยแพร่เป็น e-book โดยสำนักพิมพ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับ การเผยแพร่งดกล่าวนั้นจะต้องเป็นไปอย่างกว้างขวาง โดยจำนวนพิมพ์เป็นดัชนีหนึ่งที่สามารถแสดงการเผยแพร่อย่างกว้างขวางได้ แต่อาจใช้ดัชนีอื่นวัดความกว้างขวางในการเผยแพร่ได้เช่นกัน

4.2 หนังสือ -นิยาม เป็นงานวิชาการที่เกิดจากการค้นคว้าศึกษาความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อย่างรอบด้านและลึกซึ้ง มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบประกอบด้วยมโนทัศน์หลักที่เป็นแกนกลางและมโนทัศน์ย่อยที่สัมพันธ์กัน มีความละเอียดลึกซึ้ง ใช้ภาษาที่เป็นมาตรฐานทางวิชาการ ให้ทัศนะของผู้เขียนที่สร้างเสริมปัญญาความคิดและสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการให้แก่สาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาของหนังสือไม่จำเป็นต้องสอดคล้องหรือเป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรหรือของวิชาใดวิชาหนึ่งในหลักสูตร และไม่จำเป็นต้องนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาใดวิชาหนึ่ง เนื้อหาสาระของหนังสือต้องมีความทันสมัยเมื่อพิจารณาถึงวันที่ผู้อ่านเสนอข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ หากผลงานทางวิชาการที่เคยเสนอเป็นเอกสารประกอบการสอนหรือเอกสารคำสอนไปแล้ว จะนำมาเสนอเป็นหนังสือไม่ได้

ซึ่งมี “รูปแบบ” เป็นรูปเล่มที่ประกอบด้วย คำนำ สารบัญ เนื้อเรื่อง การวิเคราะห์ การสรุปการอ้างอิงบรรณานุกรม และดัชนีค้นคว้า ที่ทันสมัยและครบถ้วนสมบูรณ์ โดยอาจมีข้อมูล แผนภาพ ตัวอย่าง หรือกรณีศึกษาประกอบด้วยก็ได้ ตามรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

1) เป็นงานที่นักวิชาการเขียนทั้งเล่ม (authored book) คือเอกสารที่ผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นทั้งเล่มอย่างมีเอกภาพ มีรากฐานทางวิชาการที่มั่นคง และให้ทัศนะของผู้เขียนที่สร้างเสริมปัญญาความคิด และสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการ

2) เป็นงานวิชาการบางบทหรือส่วนหนึ่งในหนังสือที่มีผู้เขียนหลายคน (book chapter) โดยจะต้องมีความเป็นเอกภาพของเนื้อหาวิชาการ ซึ่งผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจในสาระสำคัญนั้นได้โดยเบ็ดเสร็จในแต่ละบท และเป็นงานศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิทยาอันเป็นที่ยอมรับจนได้ข้อสรุปที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือนำไป

ประยุกต์ใช้ได้ กรณีที่ในแต่ละบทมีผู้เขียนหลายคนจะต้องระบุบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจนจำนวนบทที่จะนำมาแทนหนังสือ 1 เล่ม ต้องมีจำนวนอย่างน้อย 5 บท และมีจำนวนหน้ารวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 80 หน้า โดยเนื้อหาสาระของบทในหนังสือทั้ง 5 บท จะต้องไม่ซ้ำซ้อนกัน และอยู่ในขอบข่ายสาขาวิชาที่เสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ทั้งนี้ อาจอยู่ในหนังสือเล่มเดียวกันหรือหลายเล่มก็ได้ และสำหรับการประเมินคุณภาพจะต้องประเมินคุณภาพโดยรวมทั้งหมด สำหรับ “เผยแพร่” ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง โดยต้องแสดงหลักฐานว่าได้ผ่านการประเมิน

โดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (peer reviewer) ที่มาจากหลากหลายสถาบัน ดังนี้

- 1) การเผยแพร่ด้วยวิธีการตีพิมพ์
- 2) การเผยแพร่โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อาทิ การเผยแพร่ในรูปแบบของซีดีรอม
- 3) การเผยแพร่เป็น e-book โดยสำนักพิมพ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับ

การเผยแพร่ง่าวนั้นจะต้องเป็นไปอย่างกว้างขวาง โดยจำนวนพิมพ์เป็นต้นหนึ่งทีอาจแสดงการเผยแพร่อย่างกว้างขวางได้ แต่อาจใช้ดัชนีอื่นวัดความกว้างขวางในการเผยแพร่ได้เช่นกัน

4.3 บทความวิชาการ -นิยาม เป็นงานเขียนทางวิชาการซึ่งมีการกำหนดประเด็นที่ต้องการอธิบายหรือวิเคราะห์อย่างชัดเจน ทั้งนี้ มีการวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวตามหลักวิชาการ โดยมีการสำรวจวรรณกรรมเพื่อสนับสนุนจนสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในประเด็นนั้นได้ อาจเป็นการนำความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาประมวลร้อยเรียงเพื่อวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยที่ผู้เขียนแสดงทัศนะทางวิชาการของตนไว้อย่างชัดเจนด้วย

ซึ่งมี “รูปแบบ” ประกอบด้วยการนำความที่แสดงเหตุผลหรือที่มาของประเด็นที่ต้องการอธิบายหรือวิเคราะห์ กระบวนการอธิบายหรือวิเคราะห์และบทสรุป มีการอ้างอิงและบรรณานุกรมที่ครบถ้วนและสมบูรณ์

สำหรับ “เผยแพร่” เผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง โดยต้องแสดงหลักฐานว่าได้ผ่านการประเมินโดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (peer reviewer) ที่มาจากหลากหลายสถาบัน ดังนี้

1) เผยแพร่ในรูปแบบบทความในวารสารทางวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลที่ ก.พ.อ. กำหนด (ตามประกาศ ก.พ.อ.2562) ทั้งนี้ วารสารทางวิชาการนั้น อาจเผยแพร่ในรูปแบบสิ่งพิมพ์หรือเป็นสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์

2) เผยแพร่ในหนังสือรวมบทความในรูปแบบอื่นที่มีการบรรณาธิการโดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ (Peer Reviewer) ประเมินคุณภาพ

ดังนั้น อาจารย์ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลักสูตรหรือประจำหลักสูตร(ประกาศทรงฯ พ.ศ. 2558) “ที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา” จำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับ

วิชาการอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงจะได้ว่ามี “จรรยาบรรณ คุณธรรม และจริยธรรมทางวิชาการ” ซึ่งมีหลักประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

3. ความจำเป็นอาจารย์ต้องมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ

1) **คุณธรรม (Moral/Virtue)** เป็นแนวความคิดที่ดีเป็นตัวบังคับให้ประพฤติดี เช่น (1) สภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ (2) คุณธรรม คือจริยธรรมที่แยกเป็นรายละเอียดแต่ละประเภท หากประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอก็จะเป็นสภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจของผู้คน ดังนั้น **คุณธรรม** คือ ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ

2) **จริยธรรม (Ethics)** คือ **จริย + ธรรมะ** เป็นความประพฤติที่เป็นธรรมชาติ เกิดจากคุณธรรมในตัวเอง ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม และเป็น**หลักธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม** ในหมู่คณะ ที่เป็นศีลธรรม กฏศีลธรรม

3) **จรรยาบรรณ (conduct)** ประมวลผลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพกำหนดขึ้นเพื่อรักษา และส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงรวมถึงฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

-**ประพฤติ (Conduct)** –การประพฤติตนเพื่อให้เกิดความเชื่อถือ/ศรัทธา และไว้วางใจในคนกลุ่มนั้น (demeanor) –มารยาท การกระทำ การปฏิบัติตัว ท่าทาง หน่วยก้าน เป็นความประพฤติ

-**พฤติกรรม (Behavior)** คือ การกระทำ หรือกิริยาอาการที่แสดงออกทางร่างกาย ความคิด หรือความรู้สึกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า

3.1 คุณธรรม ในการประกอบอาชีพ

คุณธรรมในการประกอบอาชีพ คือ สิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณงามความดี ยึดมั่นในคุณธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้ราบรื่น ดังนี้

1) **ความรับผิดชอบ** คือ การรับรู้และสำนึกในการกระทำของตนเองอย่างเต็มที่
2) **ความมีระเบียบวินัย** คือ การปฏิบัติตามข้อกำหนด คำสั่ง ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

3) **ความเสียสละ** คือ การยอมเสียสิ่งที่เป็นของตนเองเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นหรือสังคม

4) **ความสามัคคี** คือความพร้อมเพรียงในหมู่คณะ ซึ่งปฏิบัติงานใดๆจะสำเร็จได้ดีต้องมีความสามัคคี

5) **ความซื่อสัตย์สุจริต** คือ ประพฤติ/ปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย-วาจาและทางใจ ไม่เอาเปรียบ

3.2 จริยธรรม ในการประกอบอาชีพ

จริยธรรมในการประกอบอาชีพ คือหลักธรรมที่ควรประพฤติปฏิบัติหรือใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธธรรม ดังเช่น

- สัปปุริสธรรม 7 (ธรรมะ ของคนดี) หรือธรรมที่ทำให้บุคคลเป็นสัตบุรุษ เป็นธรรมของคนดี
- อิทธิบาท 4 (ธรรมสู่ความสำเร็จ) หลักธรรมในการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ
- พรหมวิหาร 4 (ธรรมประจำใจที่ทำให้เป็นพรหม) หัวหน้า/ผู้นำควรมีไว้ประจำใจในการประพฤติปฏิบัติ
- สติสัมปชัญญะ คือ ความรู้ในตัวเองขณะที่ทำ พูดหรือคิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งและระลึกถึงสิ่งต่างๆ

3.3 จรรยาบรรณ ตามสาขาวิชาชีพของอาจารย์ ซึ่งเป็นข้อกำหนดของแต่ละสาขาวิชาชีพที่ได้กำหนดเป็นความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพกำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณและชื่อเสียง รวมถึงฐานะของอาจารย์ เช่น สาขาวิชาชีพทางกฎหมาย สาขาวิชาชีพทางบัญชี สาขาวิชาชีพทางวิศวกรรม สาขาวิชาชีพของครุสภา สาขาวิชาชีพพยาบาล และสาขาวิชาชีพทางการแพทย์ เป็นต้น

สำหรับครู-อาจารย์ในสาขาวิชาอื่น ๆ แม้ว่าจะไม่ได้กำหนดเป็นวิชาชีพ แต่ได้กำหนดให้เป็น “วิชาการ” ดังนั้น จึงต้องมีจริยธรรมทางวิชาการ กล่าวคือ “ต้องประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม” ดังกล่าวข้างต้น

การมีวินัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู-อาจารย์

การประเมินวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะ (ขานาญการพิเศษ) โดยประเมิน 6 เรื่อง ดังนี้

- 1) พฤติกรรมการรักษาระเบียบวินัย ได้แก่ การควบคุมการประพฤติปฏิบัติของตนเองให้อยู่ในกฎระเบียบของหน่วยงานและสังคมในกรณีมีความรับผิดชอบและเชื่อตรงต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ
- 2) การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ได้แก่ พฤติกรรมการปฏิบัติทั้งพฤติกรรมส่วนตนและพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ทั้งในเรื่องความสามัคคีและวิถีประชาธิปไตยในการดำเนินชีวิต
- 3) การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม ได้แก่ การประพฤติ/ปฏิบัติตนในการดำรงชีวิตที่ยึดหลักความพอเพียง การหลีกเลี่ยงอบายมุข การรู้รักสามัคคีและวิถีประชาธิปไตยในการดำเนินชีวิต
- 4) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ได้แก่ ความพึงพอใจและอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ โดยมุ่งผลสำเร็จที่เป็นความเจริญก้าวหน้าของการจัดการศึกษา
- 5) ความรับผิดชอบในวิชาชีพ ได้แก่ การปฏิบัติงานในหน้าที่โดยคำนึงถึงความถูกต้อง ความซื่อสัตย์สุจริต และผลประโยชน์ของหน่วยงานและผู้รับบริการเป็นสำคัญ
- 6) ค่านิยม และอุดมการณ์ของความเป็นครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ฯลฯ

3.4 วินัยและการปฏิบัติตามวินัย

- 1) ครู-อาจารย์ ต้องประพฤติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ และแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

2) ครู-อาจารย์ ต้องสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจและมีหน้าที่วางรากฐานให้เกิดระบอบการปกครองเช่นนั้น

3) ครู-อาจารย์ ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการและต้องปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

4) ครู-อาจารย์ ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาลโดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนและไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

5) ครู-อาจารย์ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการโดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง

6) ครู-อาจารย์ ต้องตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการและผู้เรียนจะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรมิได้ การละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการเป็นความผิดวินัยร้ายแรง

7) ครู-อาจารย์ ต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

8) ครู-อาจารย์ ต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหาหรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริงและการกระทำหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ของตน

9) ครู-อาจารย์ ต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่นหรือจ้างวานให้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนวิทยฐานะหรือให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น ผ่าฝืนผิดวินัยแรง

10) ครู-อาจารย์ ต้องไม่เป็นการจัดการผู้จัดการ หรือผู้จัดการหรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

11) ครู-อาจารย์ ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง ในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยต้องไม่อาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนแสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด

12) ครู-อาจารย์ ต้องรักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน มิให้เสื่อมเสียโดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

3.5 ประมวลจริยธรรม (Plagiarism) เป็นความไม่สุจริตทางวิชาการ ซึ่ง Plagiarism มีรากศัพท์มาจากคำละติน Plagiarius มีความหมายว่า **“ผู้ลักพาตัว”**

พจนานุกรม Longman Dictionary of Contemporary English, New Edition 2003 ให้ความหมายไว้ ดังนี้

- 1) เมื่อผู้หนึ่งผู้ใดใช้คำพูด ความคิด หรืองานของคนอื่น และเสแสร้งว่าเป็นของตนเอง
- 2) ความคิด ข้อความส่วนหนึ่ง หรือเรื่องราวที่คัดลอกมาจากงานของคนอื่นโดยไม่ระบุว่ามีที่ใดในภาษาไทยเองนั้นราชบัณฑิตยสถาน บัญญัติคำว่า Plagiarism ดังนี้

การโจรกรรมทางวรรณกรรม (Plagiarism) (สาขาวรรณกรรม) หรือ การลอกเลียนวรรณกรรม (สาขานิติศาสตร์) หมายถึง การนำผลงาน ความคิด หรือคำพูดของผู้อื่นไปใช้โดยไม่ให้เครดิตหรือการนำความคิดและงานของผู้อื่นมาเขียน โดยทำให้ดูเหมือนว่ามาจากความคิดของตนเอง ซึ่งถือเป็นการกระทำผิดจรรยาบรรณทางวิชาการอย่างร้ายแรง เป็นความไม่สุจริตทางวิชาการ (Academic Dishonesty) จนอาจกล่าวได้ว่าเป็น **“อาชญากรรมทางวิชาการ”**

ตามประกาศกระทรวงฯ พ.ศ.2558 **กำหนดบทลงโทษไว้ว่า** ”หากพบว่ามีการคัดลอก การซ้ำซ้อน

กับงานของผู้อื่น หรือมีการจ้างทำรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาถอดถอนรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ชิ้นนั้น”

จาก พรบ.การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.2562 ในมาตรา 70 เพื่อเป็นประโยชน์ในการรักษามาตรฐานการอุดมศึกษา หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริตทางวิชาการ ห้ามมิให้ผู้ใดจ้าง วาน ใช้ให้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเพื่อไปใช้ในการทำผลงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขอตำแหน่งทางวิชาการ หรือเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งการเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนหรือเงินอื่นในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมิประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

ห้ามมิให้ผู้ใดรับจ้างหรือรับดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่เป็นการช่วยเหลือโดยสุจริตตามสมควร **และมาตรา 77** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 70 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4. ตามทัศนของผู้เขียนบทความเกี่ยวกับจริยธรรมทางวิชาการ

จากสภาพที่เป็นของประจำหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ยังไม่อาจประพฤติปฏิบัติตาม

“จริยธรรม” โดยเฉพาะจริยธรรมทางวิชาการ ดังเช่น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร/สาขาวิชา ส่วนใหญ่การจัดทำ/พัฒนาเอกสารประกอบการสอน(แบบที่1) เอกสารคำสอน(แบบที่2)

และตำรา เพื่อขอเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ(ผศ./รศ.) แต่ก็ยังมีส่วนน้อยที่จัดทำเอกสารดังกล่าวเพื่อใช้ในการสอนรายวิชา(ตาม มคอ.3) ซึ่งตามประกาศกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2552

1) **กรณีการจัดทำ มคอ.3** ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใส่รายละเอียดลงในแต่ละหัวข้อหลักได้ (จากประสบการณ์ตรวจสอบประเมินหลักสูตร/สาขาวิชา มากกว่า 300 กว่าสาขาวิชา) โดยเฉพาะในหมวดที่ 5 ข้อ 1 เรื่องแผนการสอนแต่ละสัปดาห์ เช่น เนื้อหาสาระในการสอนแต่ละครั้ง ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดทำเอกสารประกอบการสอน (แบบที่1) หรือเอกสารคำสอน (แบบที่2) ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ยังไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ(ผศ.)หรือแม้แต่อำจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ(ผศ./รศ.)แล้ว แต่วิชาที่ทำการสอนไม่ใช่รายวิชาที่ขอเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการฯ

2) **กรณีการใช้ตำราสอนตาม มคอ.3** ส่วนใหญ่ยังใช้ตำราหรือหนังสือจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น เช่น จาก มธ.จุฬา มก. มศว. มสธ.และอื่นๆ ซึ่งไม่ตรงตามคำอธิบายรายวิชา (Course description) ทั้งหมดหรือ 100% จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร/สาขาวิชาอย่างเต็มร้อยๆ รวมทั้งมีอาจารย์บางกลุ่มยังเข้าใจผิดจัดทำหนังสือเพื่อขอเข้าสู่ตำแหน่งและใช้สอนดีกว่าจัดทำตำราฯ

3) **กรณีที่ทาง สกอ.(เดิม) ได้กำหนดระดับคุณภาพผลงานวิชาการ เพื่อประเมินคุณภาพหลักสูตรในตัวเองชี้ที่ 4.2 หน้า 76** (ตามคู่มือเล่มสี่ชมพู) ซึ่งกำหนดค่าน้ำหนักไว้ ดังนี้

0.20 บทความวิจัย/บทความวิชาการ ฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์สืบเนื่องจากประชุมวิชาการระดับชาติ

0.40 บทความวิจัย/บทความวิชาการ ฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ที่ กพอ.กำหนด ประชุมระดับนานาชาติ

0.60 บทความวิจัย/บทความวิชาการ ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม2

0.80 บทความวิจัย/บทความวิชาการ ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม1

1.00 ตำรา/หนังสือ/งานแปลที่ได้รับการประเมินผ่าน (ผู้ทรงคุณวุฒิ) เกณฑ์ขอตำแหน่งวิชาการแล้ว

ซึ่งไม่มีเอกสารที่ใช้สอน (แบบที่1/แบบที่2) ซึ่งจะได้ค่าน้ำหนัก 0.20, 0.40 เพราะทำเพื่อสอนจริงๆ

4) **กรณีประธานสาขาวิชา/หัวหน้าหลักสูตร** รวมทั้งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ/คณบดีฯ ไม่ได้ให้

ความสำคัญหรืออาจจะให้ความสำคัญแต่ไม่มีเวลา/ไม่มีความสามารถ(ไม่ถนัด) จึงปล่อยให้ป็นหน้าทีของอาจารย์รับผิดชอบเอง ซึ่งทำให้ผลการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษาไม่ได้รับความรู้อย่างเต็มร้อย

5) กรณีที่มีอาจารย์บางกลุ่มฯ มีทัศนคติ/เข้าใจเชื่อว่าการทำเอกสาร/ตำราฯ เป็นความสนใจหรือ

อยากทำของอาจารย์เอง ซึ่งไม่รู้ว่าเป็น “หน้าที่โดยตรงของผู้มีตำแหน่งเป็นอาจารย์/ผู้ช่วยศาสตราจารย์/รองศาสตราจารย์/ศาสตราจารย์” ที่กำหนดไว้ในตำแหน่งอาจารย์-ถึงศาสตราจารย์ จะต้องทำอะไร (ค้นหาอ่านดูระเบียบฯ) ดังนั้น การดำรงตำแหน่งอาจารย์-ศาสตราจารย์ “ไม่ประพฤติปฏิบัติตามที่ฯ” จึงถือได้ว่าบกพร่องต่อ...จรรยาบรรณวิชาการ/วิชาชีพ คุณธรรม และจริยธรรมทางวิชาการด้วย

5. การสรุป

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีความประพฤติที่ดีและปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในสังคม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข และเป็นที่ยอมรับในกลุ่มบุคคลหรือสังคม ปฏิบัติตนได้สอดคล้องกับหลักสากล และไม่ขัดต่อวัฒนธรรมหรือประเพณีของท้องถิ่น รวมถึงต้องสร้างสรรค์ผลงานวิชาการ อันได้แก่ งานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญา จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้รับบริการซึ่งได้แก่นิสิต/นักศึกษาหรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยเฉพาะผลงานวิชาการ ที่เกี่ยวข้อง กับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งผลงานทางวิชาการที่มีกระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพ และการจัดให้มีบรรยากาศในเรียนรู้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ นับว่าเป็นการจัดทำผลงานทางวิชาการ จะต้องคำนึงถึงการลอกเลียนวรรณกรรมหรือเอกสารทางวิชาการ ต้องไม่นำผลงาน ความคิดหรือคำพูดของผู้อื่นไปใช้โดยไม่ให้เครดิตหรืออ้างอิง ทั้งนี้เพราะการนำความคิดและผลงานของผู้อื่นมาเขียน โดยทำให้ดูเหมือนว่ามาจากความคิดของตนเอง ซึ่งถือเป็นการกระทำผิดจรรยาบรรณทางวิชาการอย่างร้ายแรง เป็นความไม่สุจริตทางวิชาการ (Academic Dishonesty) ดังนั้นการเป็นนักวิชาการหรือการมีตำแหน่งทางวิชาการ (ผศ./รศ./ศ.) ต้องรักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตนจึงมีความประพฤติดีและปฏิบัติชอบซึ่งมีความสำคัญยิ่งและสอดคล้องกับจริยธรรมวิชาการและจรรยาบรรณวิชาชีพ

6. เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวง เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561.

ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2560.

ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2563.

ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง การกำหนดชื่อสาขาวิชาสำหรับการเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ และการเทียบเคียงสาขาวิชาที่เคยกำหนดไปแล้ว พ.ศ. 2561.

ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2562.

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 17 เมษายน 2562

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 1 พฤษภาคม 2562
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษายกระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ.2561.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรอุดมศึกษา พ.ศ. 2558.

รศ.ดร.อภิวัฒน์ จันตะนี. คู่มือการประเมินคุณภาพระดับหลักสูตร พ.ศ.2558. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา, 2558.

รศ.ดร.อภิวัฒน์ จันตะนี. คู่มือการพัฒนาผลงานทางวิชาการ 2564. สำนักงานวิจัยและนวัตกรรม, พระนครศรีอยุธยา, 2564.